

در این مقاله می آموزیم:

اسناد خزانه اسلامی چیست و به هدفی از طرف دولت منتشر می گردد؟

آیا خرید این اوراق بدون ریسک است؟

تفاوت اسناد خزانه با سایر اوراق بهادار اسلامی (اوراق اجاره، اوراق مشارکت، سهام

و...) چیست؟

ضمانت پرداخت این اوراق با چه ارگانی است و چگونه می توان آن را خریداری کرد؟

اسناد خزانه اسلامی
Islamic Treasury Bills

مطالب آرد بزرگ و کوچک خط اول در این لینک هستند

سیر تا بیان اسناد خزانه اسلام

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

باز نشر:

اسناد خزانه اسلامی چیست؟

یکی دیگر از انواع اوراق بهادار اسناد خزانه می باشد که بیانگر تعهد دولت ها به بازپرداخت مبلغ اسمی آنها در آینده است. و هدف اصلی آن، تامین کسری بودجه دولت هاست

اسناد خزانه اسلامی، اوراق بهادار با نامی است که دولت به منظور تسویه بدهی های خود با قیمت اسمی و سررسید معین به طلبکاران غیردولتی واگذار می کند. **دولت** این اوراق را صادر و به شکل مستقیم به طلبکاران غیر دولتی واگذار می کند. دارنده اوراق در صورت نیاز به وجه نقد، این اوراق را در بازار ابزارهای نوین مالی **فرا بورس ایران** به فروش می رساند.

اسناد خزانه اسلامی بدون ریسک است؟

برای رفع این نگرانی که دولت به تعهدات خود در زمان سررسید عمل نکند؛ دولت به این بدهی اولویتی همردیف **حقوق و مزایای کارکنان خود** داده و به عنوان بدهی ممتاز دولت در نظر گرفته می شود.

به این معنی که خزانه داری کل کشور نیز موظف است که پرداخت مبلغ اسمی اسناد خزانه اسلامی در سررسید این اوراق، همردیف پرداخت حقوق کارکنان دولت بوده و با همان درجه اهمیت و اضطرار صورت می گیرد.

اسناد خزانه اسلامی ریسک نقد شوندگی دارند؟

ریسک نقدشوندگی به معنی احتمال عدم فروش اوراق بهادار است. یکی از اهداف پذیرش اسناد خزانه اسلامی در فرابورس ایران، کاهش این ریسک برای دارندگان این اوراق است. به دلیل وجود بازار بزرگ و نقدشونده اوراق بهادار با درآمد ثابت، دارندگان این اوراق می‌توانند در هر زمان نسبت به فروش اوراق خود در بازار اقدام کنند.

تفاوت اسناد خزانه اسلامی با سایر اوراق بهادار چیست؟

تفاوت عمده این اسناد با سایر اوراق بهادار، در سررسید آن و پرداخت سود است. این اوراق عموماً سررسیدی کمتر از یک سال داشته و اغلب سررسیدشان به صورت ۴، ۱۳، ۲۶ و ۵۲ هفته‌ای است.

اسناد خزانه اسلامی بدون سود بوده و هیچ‌گونه پرداخت میان دوره‌ای تحت عنوان سود نخواهند داشت و سرمایه‌گذاران از مابه‌التفاوت قیمت خرید اوراق و ارزش اسمی دریافتی آن در سررسید، منتفع خواهند شد. دارندگان اوراق، مبلغ اسمی را در سررسید از دولت دریافت می‌کنند.

تفاوت‌های اسناد خزانه اسلامی با سایر اوراق تامین مالی

سایر اوراق تامین مالی	اسناد خزانه اسلامی	سررسید
سه، شش و دوازده ماه	یک، سه، شش و دوازده ماه	سررسید
دارد	ندارد	نرخ سود پرداختی
در مواقعی خاص امکان دارد	ندارد	ریسک عدم نقد شوندگی

سیر تا بیان اسناد خزانه اسلامی مطالب آرد رنگ و نیز خط‌های دارای لینک هستند

هدف از انتشار اسناد خزانه اسلامی چیست؟

این اوراق، با هدف تسویه بدهی های دولت به طلبکاران غیردولتی، کنترل نقدینگی بازار، اجرای سیاست های پولی، تأمین کسری بودجه و مدیریت بازار منتشر می شود.

همچنین این ابزار، اصلی ترین ابزار بازار پول جهت اعمال سیاست های پولی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

مزایای انتشار اسناد خزانه اسلامی چیست؟

به طور کلی با انتشار اسناد خزانه اسلامی به طور هم زمان دولت از طریق مدیریت بدهی ها، بانک مرکزی از طریق کنترل نقدینگی و مردم به واسطه استخراج نرخ بدون ریسک در یک بازار رقابتی، منتفع می شوند.

ضمانت پرداخت در سررسید به عهده چه کسی است؟

ضامن این اوراق، وزارت امور اقتصادی و دارایی بوده و خزانه داری کل کشور پرداخت مبلغ اسمی اسناد خزانه اسلامی در هر مرحله را تعهد کرده است. همچنین خزانه داری کل کشور بازپرداخت این اوراق در سررسید را در زمره دیون ممتاز دولت قرار داده است بدین معنی که پرداخت مبلغ اسمی اسناد خزانه اسلامی در سررسید این اوراق، هم ردیف پرداخت حقوق کارکنان دولت بوده و با همان درجه اهمیت و اضطرار صورت می گیرد.

چگونه می‌توان اسناد خزانه اسلامی را خریداری کرد؟

خرید و فروش این اوراق در بازار ابزارهای نوین مالی **فرا بورس ایران** انجام می‌شود. فرآیند خرید این اسناد تشابه زیادی با سایر اوراق بهادار با درآمد ثابت مانند اوراق مشارکت و انواع صکوک دارد. برای خرید اسناد خزانه اسلامی، کافی است به یکی از کارگزاری‌های عضو فرا بورس ایران مراجعه کرده و نسبت به تکمیل فرم خرید اوراق بهادار اقدام کرد.

همچنین در صورتی که متقاضی کد بورسی نداشته باشد، می‌تواند پس از مراجعه به یکی از کارگزاران عضو فرا بورس ایران، نسبت به دریافت کد بورسی اقدام کرده و پس از آن برای خرید اسناد خزانه اسلامی به صورت **حضور** یا **آنلاین** اقدام کند.

آیا به اسناد خزانه اسلامی سود میان دوره تعلق می‌گیرد؟

خیر، نرخ سود این اوراق صفر بوده و هیچ‌گونه پرداخت میان دوره‌ای نخواهد داشت.

بازده حاصل از این اوراق از چه محلی حاصل می‌شود؟

با خرید اسناد خزانه اسلامی به قیمتی کمتر از مبلغ اسمی و دریافت مبلغ اسمی در سررسید، می‌توان از اختلاف بین قیمت خرید و مبلغ دریافتی در سررسید منتفع شد.

بازده حاصل از خرید و نگهداری اسناد خزانه اسلامی چگونه محاسبه می شود؟

به منظور آشنایی با نحوه محاسبه نرخ بازده نگهداری اسناد خزانه اسلامی تا سررسید و همچنین مقایسه بازده این اوراق با سایر اوراق تامین مالی، می توان به لینک "نرخ بازده اوراق" در وبسایت فرابورس ایران مراجعه کرد.

نرخ بازده اسناد خزانه به صورت روزشمار و به شکل زیر محاسبه می شود:

قیمت اسمی: F

قیمت خرید: P

تعداد روزهای سال (۳۶۵): T

تعداد روزهای باقی مانده تا سررسید: N

$$YTM = \left(\frac{F}{P} \right)^{\frac{T}{N}} - 1$$

واریز مبلغ اسمی در زمان سررسید چگونه صورت می گیرد؟

در سررسید اسناد خزانه اسلامی، خزانه داری مبلغ اسمی اوراق را به حسابی نزد بانک عامل واریز می کند. پس از آن شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، مبلغ اسمی را به شماره حساب بانکی دارندگان اوراق واریز خواهد کرد. بنابراین اعلام شماره حساب و شبای بانکی دارندگان اوراق به کارگزار ضروری است.

آیا این اوراق در هر زمان در بازار قابل خرید و فروش هستند؟

بله، به دلیل وجود بازارگردانان متعدد، اسناد خزانه اسلامی از درجه نقدشوندگی بالایی برخوردار است. به عبارت دیگر، بازارگردانان در هر روز، از آغاز ساعت معاملاتی در بازار حضور خواهند داشت و همزمان اقدام به ارسال سفارش خرید و فروش در بازار می‌کنند بنابراین این اوراق در هر زمان قابل خرید و فروش به قیمت روز خواهد بود.

اسناد خزانه اسلامی در معرض چه ریسک‌هایی قرار دارد؟

اسناد خزانه اسلامی همانند سایر اوراق بهادار براساس مکانیزم عرضه و تقاضا در بازار معامله می‌شود. بنابراین ممکن است تحت تاثیر ریسک نوسانات قیمتی قرار بگیرد.

تسویه وجوه اسناد خزانه اسلامی، به چه صورت خواهد بود؟

تسویه وجوه ناشی از معاملات این اوراق، مطابق ضوابط معاملات بازار توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه انجام شده و وجوه ناشی از فروش این اوراق **یک روز کاری پس از معامله** به حساب فروشنده واریز خواهد شد.

نگارنده: محسن تقی نژاد

منبع: سایت فرابورس ایران (با دخل و تصرف)